

การเย็บกระเป๋าผ้าด้วยมือ



www.shutterstock.com : 558112495



ความสอดคล้อง

สอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน สำนักงาน กศน. ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ.2563 ต่อเนื่อง

แผนงานสำนักงาน กศน. บูรณาการยกระดับคุณภาพและการเรียนรู้ตลอดชีวิต
โครงการปรับปรุงระบบการเรียนรู้

แผนงานสำนักงาน กศน. บูรณาการยกระดับคุณภาพและการเรียนรู้ตลอดชีวิต
โครงการปรับปรุงระบบการเรียนรู้

กิจกรรม ส่งเสริมศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน กศน.อำเภอดำเนินการจัดอาชีพ 1 อำเภอ
1อาชีพ

นโยบาย / จุดเน้นของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

จุดเน้นการดำเนินงาน กศน. ตามยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ ๖ ยุทธศาสตร์

จากการได้จัดเวทีประชาคมในตำบลล้อมแรดประจำปี 2559 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก มีการรวมกลุ่มอาชีพที่หลากหลาย เช่น กลุ่มเกษตรกร กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มสตรี กลุ่มอาชีพต่างๆ ได้แก่ กลุ่มทอผ้า กลุ่มการเย็บกระเป๋าด้วยมือ กลุ่มจักสาน กลุ่มน้ำพริก เป็นต้น จากการจัดเวทีประชาคมครั้งนี้ ชาวบ้านกลุ่มสตรี กลุ่มการเย็บกระเป๋าด้วยมือ ได้นำเสนอความต้องการของกลุ่ม ผลจากการดำเนินงานพบปัญหาและอุปสรรค คือ สมาชิกในกลุ่มเป็นผู้สูงอายุ จึงทำให้การตกแต่งผ้าและการเย็บกระเป๋าด้วยมือใช้เวลานาน ชิ้นงานมีตำหนิไม่ละเอียด ฝีมือทักษะการเย็บการประกอบยังไม่เรียบร้อยและความคงทนของกระเป๋าด้วยมือ และทางกลุ่มต้องการสร้างรายได้เพิ่มมากขึ้น และต้องการพัฒนารูปแบบกระเป๋าด้วยมือที่หลากหลายและตอบสนองความต้องการของตลาด และในปี 2559 กศน.อำเภอเถิน ได้ให้นโยบาย ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนให้กับกลุ่มตำบลล้อมแรด ทาง กศน.ตำบลล้อมแรด จึงนำโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนหลักสูตรการเย็บกระเป๋าด้วยมือ หลักสูตรจำนวน 40 ชั่วโมง จากนั้นกลุ่มได้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและมีตลาดเพิ่มขึ้น ปี2560 ทาง กศน.เถิน นโยบาย หนึ่งอำเภอหนึ่งอาชีพ ทาง กศน.ตำบลล้อมแรดจึงจัดโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งอาชีพ หลักสูตรการเย็บกระเป๋าด้วยมือ จำนวน 55 ชั่วโมง ในการพัฒนารูปแบบกระเป๋าด้วยมือขึ้นกับกลุ่มสตรี และกลุ่มอาชีพการเย็บกระเป๋าด้วยมือ และทางเทศบาลเมืองล้อมแรด ได้จัดงบประมาณเพิ่มให้อีก จำนวน 10,000 บาท ในการพัฒนาด้านศิลปะ การตกแต่งผ้า

ดังนั้น ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเถิน จึง
ได้จัดทำหลักสูตร การเย็บกระเป๋าผ้าแบบต่างๆ ขึ้น เพื่อตอบสนองความ
ต้องการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมาย และส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับประชาชนได้
ใช้ศักยภาพที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าในการสร้างรายได้ให้มีความทำ
รวมถึงการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่และยั่งยืน

วัตถุประสงค์

เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้มีความรู้และทักษะในการเย็บกระเป๋าด้วยมือ

เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้และทักษะในด้านการพัฒนารูปแบบกระเป๋าผ้าและสามารถสร้างรายได้

วิธีดำเนินการ

กำหนดกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มสตรีและกลุ่มเย็บกระเป๋าผ้าด้วยมือในอำเภอเถิน จำนวน 34 คน

การดำเนินการจัดกิจกรรม

7.2.1ครู และชุมชนร่วมกันศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ โดยการจัดเวทีประชาคม จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ทำให้ทราบว่า ชุมชนมีภูมิปัญญาที่มีความชำนาญด้านการเย็บกระเป๋าผ้า และการทอผ้าอีกทั้งในพื้นที่มีกลุ่มอาชีพการทอผ้าที่ได้ขึ้นเป็นโอท็อปของอำเภอเถินที่สามารถนำผ้าทอของพื้นที่มาเป็นกระเป๋าผ้าได้ เช่น กระเป๋าผ้าตีนจก กระเป๋าจากผ้าขาวม้า กระเป๋าจากผ้าทอ และกระเป๋าแบบต่างๆ

7.2.2ครู และชุมชน ประชุมร่วมกันเพื่อวางแผนการดำเนินงาน ชี้แจงวัตถุประสงค์
ผลที่ผู้ร่วมโครงการจะได้รับ ทำให้มีผู้สนใจเข้าร่วมโครงการ จำนวน 20 คน

7.2.3ศึกษาเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพในชุมชนและการดำเนินงาน
จัดตั้งกลุ่มอาชีพ หนึ่งอำเภอ หนึ่งอาชีพ โดยมีคณะกรรมการบริหารจัดการ
จัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์ และวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับผู้เข้าร่วมโครงการ

7.2.4ครูและผู้เข้าร่วมโครงการ ร่วมกันกำหนดทิศทางการดำเนินงานและทำ
ข้อตกลงคือ กลุ่มสมาชิกเย็บกระเป๋าผ้า และแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบงาน
ต่างๆ เช่น ตรวจสินค้าและรับซื้อสินค้าในราคาที่เหมาะสม(สินค้าที่ผลิตใช้ทุนของ
สมาชิกทั้งหมด)กลุ่มจะนำไปจำหน่ายต่อโดยเพิ่มราคาสินค้า ร้อยละ20 ส่วนกำไร
ได้จัดตั้งเป็นกองทุนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพของกลุ่ม เช่น นำไป
ซื้อผ้าทอในพื้นที่และอุปกรณ์ ให้สมาชิกลำนำไปเย็บเป็นกระเป๋าผ้ากลับมาขายผ่าน
ระบบการออมของกลุ่ม กลุ่มจะคิดเป็นรายขึ้น

7.2.5 จัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพโดยให้ความรู้กับกลุ่มเป้าหมาย เรื่องการเย็บกระเป๋าดำด้วยมือ โดยกระบวนการเรียนการสอนการเย็บกระเป๋าดำด้วยมือ โดยเน้นให้มีการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ ใช้สีและรูปแบบที่สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มผู้ซื้อ และนำวางจำหน่าย ร้านค้าประชารัฐและกลุ่มร้านค้ารายย่อยในชุมชน และจำหน่ายสินค้าออนไลน์

7.2.6 ให้ผู้เข้าโครงการฝึกการเย็บกระเป๋าดำด้วยมือ โดยมีภูมิปัญญาเป็นผู้สอน การพัฒนาออกแบบรูปแบบรูปทรงกระเป๋าดำแบบต่างๆ

7.2.7 ปลุกฝังเรื่องการออม ให้สมาชิกรู้จักประหยัด อุดออม พึ่งพาตนเอง พร้อมทั้งให้ฝึกปฏิบัติการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย

7.2.8ให้ตัวแทนกลุ่มจัดทำบัญชีรายการสินค้า ตรวจสอบและบันทึกสินค้าคงเหลือ ทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของกลุ่ม โดยมีครู กศน.ตำบลเป็นผู้ให้คำปรึกษา

7.2.9 ครู กศน.ตำบล มีการติดตามการดำเนินงานของกลุ่ม เพื่อให้ทราบผลความก้าวหน้าในการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค และร่วมกันหาแนวทางแก้ไข

7.2.10สรุปผลการดำเนินงานของโครงการ และเผยแพร่ผลงานแนวทางปฏิบัติที่ดี ด้านการพัฒนาอาชีพโดยนำเสนอผลงาน ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะต่อที่ประชุม กศน.อำเภอเถิน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนงานกิจกรรมครั้งต่อไป

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

ผู้เข้าร่วมโครงการร้อยละ 80 มีความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะการเย็บ
กระเป๋าดำด้วยมือ

ผู้เข้าร่วมโครงการ สามารถพัฒนารูปแบบกระเป๋าดำแบบต่างๆและ มี
รายได้ 500/เดือน/คน

การประเมินผลและเครื่องมือการประเมินผล

ประเมินผลตามสภาพจริง โดยการประชุมคณะกรรมการกลุ่มเย็บกระเป๋าดำ
ด้วยมือ และสมาชิกโครงการทุกเดือน มีการตรวจบัญชี ประเมินผลงาน
กระเป๋าดำ โดยใช้แบบประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ความ
ประณีต ความเรียบร้อยของชิ้นงาน และประเมินความรู้ การออกแบบ
ความคิดสร้างสรรค์ ความเข้าใจจากการสัมภาษณ์ และแบบพึงพอใจ

ผลการดำเนินงาน

ผลที่เกิดกับผู้เข้าร่วมโครงการ

- ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะด้านการเย็บ
กระเป๋าผ้าด้วยมือ และการออกแบบกระเป๋าได้

- ผู้เข้าร่วมโครงการจำนวน 20 คนได้รับการฝึกและปฏิบัติงานการ
บริหารจัดการกลุ่ม ใน ตำแหน่งต่างๆ เช่น ตำแหน่งการบัญชี เจ้าหน้าที่
ควบคุมสินค้า งานประชาสัมพันธ์ การตลาด ฝ่ายประสานงาน นำเสนอสินค้า
เอกสาร การเรียนรู้เรื่องการเขียนโครงการ

- ผู้เข้าร่วมโครงการทุกคนมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 500 บาทต่อเดือน/
คน

บทสรุป

โครงการการเย็บกระเป๋าผ้าด้วยมือสร้างรายได้ครั้งนี้ ดำเนินการตามแนวทางวงจรคุณภาพของเดมมิง (Deming Cycle : PDCA) ดังนี้

ด้านการวางแผน (P)

ศึกษาสภาพ ปัญหา และวิเคราะห์ข้อมูลของชุมชนอย่างมีส่วนร่วมของครู ผู้เข้าร่วมโครงการ และชุมชน โดยการจัดเวทีประชาคม เพื่อนมาวางแผนจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับสภาพบริบท ศักยภาพของชุมชน ปัญหา และความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน และคนในชุมชน วิเคราะห์งานตามบทบาทหน้าที่และวิเคราะห์ความสอดคล้องที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนปฏิบัติงาน ยุทธศาสตร์และจุดเน้นการดำเนินงาน กศน. วิสัยทัศน์/พันธกิจ ระบบประกันคุณภาพสถานศึกษา ซึ่งจากการวิเคราะห์งาน จะเห็นได้ว่า เป็นงานตามบทบาทหน้าที่ของครู กศน. ตำบลที่จะต้องจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้หนังสือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาต่อเนื่อง การศึกษาตามอัธยาศัยส่งเสริมการเรียนรู้หนังสือ ตลอดจนการจัด กศน.ตำบล เพื่อเป็นศูนย์ข่าวสารเพื่อการเรียนรู้ของหมู่บ้านซึ่งเป็นภารกิจหลัก

ค้นหา Best Practice โดยพิจารณาประเด็น ดังนี้
เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภารกิจโดยตรงของบทบาทหน้าที่
สนองนโยบาย การแก้ปัญหา การพัฒนาประสิทธิภาพของผู้เข้าร่วม
โครงการ

เป็นวิธีการริเริ่มสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ หรือประยุกต์ขึ้นใหม่(นวัตกรรม)โดย
ตั้งคำถามว่า นวัตกรรมนั้น คืออะไร (What) ทำอย่างไร (How) ทำเพื่อ
อะไร (Why)

มีผลผลิต/ความสำเร็จเพิ่มขึ้น

สามารถนำไปใช้เป็นมาตรฐานการทำงานต่อไปได้ยั่งยืนพอสมควร

มีการพัฒนาปรับปรุงต่อไป

จากการพิจารณาประเด็นต่างๆดังกล่าว เพื่อค้นหา Best Practice ในการ
จัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการชุมชน พบว่า
เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่โดยตรงของครู

กศน.ตำบล ได้วางแผนเพื่อดำเนินการตามบทบาทภารกิจ ดังนี้
ครู ผู้เข้าร่วมโครงการ มีส่วนร่วมในการวางแผนและออกแบบกิจกรรมที่
สอดคล้องกับสภาพ ปัญหา ความต้องการของชุมชน โดยการประชุมร่วมกัน
เพื่อวางแผนการดำเนินงาน ชี้แจง วัตถุประสงค์ ผลที่ผู้ร่วมโครงการจะได้รับ
ทำให้มีผู้สนใจเข้าร่วมโครงการจำนวน 20 คน

นำข้อมูลจากการวิเคราะห์และพิจารณาที่กำหนดกรอบการดำเนินงานที่
พิจารณาแล้วว่าเป็นแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) โดยดำเนินการ ดังนี้

กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ

กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ

กำหนดวิธีดำเนินการ

กำหนดวิธีการประเมินผลและเครื่องมือการประเมินผล

ด้านการดำเนินงาน (D)

จัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพตามที่ได้วางแผนและออกแบบกิจกรรมไว้ โดยให้การให้ความรู้และฝึกทักษะปฏิบัติ ดังนี้

- 1.จัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพโดยให้ความรู้ผู้เข้าร่วมโครงการ เรื่อง รูปแบบการทำกระเป๋าคู่ โดยให้สื่อรูปภาพ ของจริง และอธิบาย จากนั้นผลิตกระเป๋าคู่ โดยเน้นให้มีการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ ใช้ผ้าและรูปแบบที่สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มผู้ซื้อ และนำมาวางจำหน่ายที่ร้านค้าประชาชน ร้านของฝากและการขายในเพจ
- 2.ให้ผู้เข้าร่วมโครงการฝึกทำกระเป๋าคู่ โดยมีวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการทำกระเป๋าคู่ เป็นผู้สอน และบันทึกรูปแบบ ของกระเป๋าคู่เพื่อเป็นคลังความรู้
- 3.ปลูกฝังจิตสำนึกให้สมาชิกรู้จักประหยัด อดออม พึ่งพาตนเอง รักและเห็นคุณค่ารวมถึงประโยชน์แนะนำ

ด้านการตรวจสอบและประเมินผล(C)

- 1.ประเมินผลตามสภาพจริง โดย ครู กศน.ตำบลได้ติดตามการดำเนินงานโครงการประชุมคณะกรรมการกลุ่ม และสมาชิก เพื่อให้ทราบผลความก้าวหน้าในการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรคและร่วมกันหาแนวทางแก้ไข ประเมินผลผลิตของกลุ่ม และความพอใจของผู้ใช้สินค้า
- 2.สรุปผลการดำเนินงาน ผลการซื้อ-ขายสินค้า
- 3.สรุปผลการดำเนินโครงการ โดยรวบรวมผลงานสินค้าที่มีความเด่นแต่ละแบบและจุดที่ควรพัฒนา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาอาชีพต่อไป
- 4.เผยแพร่ผลงานแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ด้านการศึกษา เพื่อพัฒนาอาชีพ โดยนำเสนอผลงาน ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะต่อที่ประชุม กศน.อำเภอ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนจัดกิจกรรมครั้งต่อไป

ด้านการปรับปรุงและพัฒนาผลการปฏิบัติงาน(A)

นำข้อเสนอแนะของผู้เรียน ชุมชน และผู้เกี่ยวข้อง มาปรับปรุงรูปแบบและวิธีการดำเนินงานการส่งเสริมอาชีพ เพื่อเผยแพร่ให้ชุมชนอื่นที่มีสภาพบริบทเหมือนหรือใกล้เคียงกัน ได้นำไปปรับใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพต่อไป

กลยุทธ์หรือปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ

การมีส่วนร่วมของครู ผู้เข้าร่วมโครงการและชุมชน ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน ทำให้ทราบสภาพปัญหา และความต้องการของชุมชนเพื่อพัฒนาชุมชนของตนเองให้ไปสู่เป้าหมายที่ต้องการได้

การนำวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนทรัพยากรในชุมชน เป็นองค์ความรู้พื้นฐานในการต่อยอดความรู้ให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

โครงการ การยืบกระเป๋าดำด้วยมือ เพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชนนั้น ดำเนินตามแนวทางวงจรคุณภาพของเดมมิง (Deming Cycle : PDCA) ซึ่งเป็นการดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์สภาพ ปัญหา ความต้องการของชุมชนอย่างมีส่วนร่วมของครู กลุ่มเป้าหมาย ชุมชนรวมทั้งการมีส่วนร่วมในการวางแผน และออกแบบกิจกรรมของครู ผู้เข้าร่วมโครงการ ชุมชนตลอดจนการติดตาม ประเมินผล จึงทำให้สามารถพัฒนากลุ่มได้บรรลุตามตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

ข้อเสนอแนะ

- ควรส่งเสริมให้มีการพัฒนารูปแบบงานเย็บกระเป๋าผ้าด้วยมือ อย่างต่อเนื่อง เช่นการประยุกต์ผ้ากับหนังเข้าด้วยกัน และการนำศิลปะการต่อผ้า การ ลวดลายให้เหมาะกับผู้ใช้ เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์
- ควรเผยแพร่และรูปแบบลวดลายกระเป๋าแบบต่างๆสู่ชุมชนอื่นๆ
- ควรเผยแพร่และขยายความรู้รูปแบบของกระเป๋าผ้าและลวดลายให้กับ ชุมชน
- ควรมีการประชาสัมพันธ์ การรณรงค์การใช้กระเป๋าผ้าในชุมชนให้มากขึ้น และประชาสัมพันธ์กลุ่มที่สนใจสามารถเข้ามาศึกษาได้
- ควรพัฒนาสมาชิกกลุ่มในเรื่องช่องทางการจำหน่ายสินค้าผ่านสื่อออนไลน์ โดยเรียนรู้จากศูนย์ดิจิทัลชุมชน เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ กระเป๋าผ้าเย็บด้วยมือ ตลอดจนผลิตภัณฑ์สินค้าอื่นๆ ในชุมชน

เอกสารอ้างอิง

โครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งอาชีพ กศน.ตำบลล้อมแรด แผนการ
ดำเนินงานประจำปี กศน.อำเภอเถิน

เพจกระเป๋้าผ้าเมืองเถิน [http://www.facebook/กระเป๋้าผ้า
เมืองเถิน-1892196747687380/](http://www.facebook/กระเป๋้าผ้าเมืองเถิน-1892196747687380/)



























